

Výročná správa za rok 2021

úplná Výročná správa za rok 2021

promo Výročnú Správu vo forme brožúry nájdete na www.centrumslniecko.sk

Poznáte Centrum Slniečko?

Má za sebou už 21 rokov. Inak, moje šťastné číslo. 21 rokov nastavovania systému v prospech detí a žien zažívajúcich násilie, v prospech rodín v kríze a obetí domáceho násillia. 21 rokov skúseností s násillím v jeho najrôznejších podobách, víťazstiev ale aj prehiev s nefunkčným systémom, neznalosťou, bagatelizovaním. Ale aj nachádzanie porozumenia, sympatizantov a skvelých ľudí na ceste budovania systému v nesystéme.

Násilie je najčastejšie namierené na tých najzraniteľnejších a najslabších – deti, ženy, starší ľudia, zdravotne znevýhodnení. Najzákladnejšou premisou v úplných začiatkoch Centra Slniečko bolo a samozrejme aj stále je, aby sa deťom žilo lepšie, aby mali šťastnejší život a bezstarostnejšie detstvo bez násillia. Život ale nie je len o šťastí, prináša konflikty, v ktorých sa často vieme zacykliť, problémy, smútok, násilie. A tak sa postupne k cieľovej skupine detí pridávali ženy zažívajúce násilie spolu s ich deťmi, rodiny v kríze a obeť domáceho násillia. A samozrejme aj programy, projekty na ich ochranu, bezpečie a odbornú pomoc a prevenciu.

A ako to teda bolo a čo sa nám v Centre Slniečko podarilo?

Prvé krízové centrum pre deti a matky s deťmi na Slovensku vzniklo z prepojenia ohromujúcich skúseností z praxe a odvahy vytvoriť niečo zmysluplné, čo by pomohlo, aby sa týrané deti dostali k pomoci skôr, než sa stanú pre spoločnosť nebezpečné a skončia v „prevýchovných“ zariadeniach. Cesta získania vhodného rodinného domu, jeho rekonštrukcia, tisícky hodín dobrovoľníckej práce, zháňanie materiálu, sponzorov, grantov, to boli prvé roky budovania krízového centra. Spočiatku v ňom boli umiestňované aj matky s deťmi. Neskôr po získaní ďalšieho rodinného domu, do ktorého sme začali prijímať samotné deti s podozrením na týranie, či sexuálne zneužívanie, pôvodné krízové centrum zostalo útočiskom pre matky s deťmi. Po novelizácii zákona o sociálnoprávnej ochrane detí, sa z oboch zariadení v roku 2019 stalo **Centrum pre deti a rodiny** so špecializovaným programom pre týrané a sexuálne zneužívané deti s kapacitou **20 miest**. Prax však ukazuje, že primeraný počet detí s tak závažnou traumou je potrebné znížiť na **najviac 6 detí v skupine**.

Terénnu sociálnu prácu a ambulantné poradenstvo so zázemím rodinného domu sme mohli začať rozvíjať vďaka podpore **The Velux Foundation** a to od roku **2014** a neskôr aj prostredníctvom príspevku **ESF**. Na Centrum Slniečko, n.o. sa začalo obracať množstvo rodín a rodičov v rôznych krízových situáciách, súdy, úrady práce sociálnych vecí a rodiny, školy a tak sa postupne vytvoril intervenčný tím zo sociálnych pracovníkov a pracovníčok, špeciálnej pedagogičky, psychológa. A pustili sme sa do riešení prípadov často ťažko skúšaných detí. Na jednej strane sme boli nadšení a vkladali a vkladáme do tejto náročnej práce celé srdcia, boli sme šťastní, že si našu prácu všimli aj v pomerne ďalekom zahraničí, na druhej strane nás mrzelo, že sme často pre náš štát „neviditeľní“, presne ako problematika týraných, zneužívaných detí. Pamätám si na prvé stretnutie s konzultantom Andersom z The Velux Foundation, ktorý keď videl, čo všetko robíme, zažil atmosféru v zariadení s našimi deťmi, tak bezprostredne povedal. „Dámy, ak by bolo možné preniesť všetko, čo robíte do Dánska, tak Vás okamžite beriem“.

Druhým zariadením v poradí, ktoré Centrum Slniečko začalo prevádzkovať pre obeť domáceho násillia bol **„Bezpečný dom“** - v zmysle zákona o sociálnych službách ide o útulok pre ženy zažívajúce násilie a ich deti po krízovej intervencii. Uvedomili sme si totiž, že po akútnej pomoci nemajú možnosť naštartovať svoj život ďalej, a to z dôvodu nízkeho príjmu. Jednoducho chýbal a stále chýba systém následnej pomoci ženám zažívajúcim násilie, obetiam domáceho násillia.

Polovicu rodinného domu, poskytlo k tomuto účelu mesto Nitra. S pomocou skvelých ľudí, sponzorov sme ho čiastočne zrekonštruovali a stále ešte slúži maminám s deťmi. Naším zámerom je ale rozšíriť a zrekonštruovať tento rodinný dom, aby slúžil väčšiemu počtu žien a detí. Koncom roka sme podali v

partnerstve s mestom Nitra projekt na Nórsky finančný mechanizmus, tak možno sa nám náš zámer podarí.

Uvedomovali sme si, že potrebujeme rozšíriť počet miest pre deti, nakoľko na Slovensku sme boli a dlho sme aj zostali iba dve organizácie, ktoré pracujú s deťmi so syndrómom CAN a poskytujú krízovú intervenciu a špecializovaný program.

Aj preto sme v priebehu roka 2015 sprevádzkovali špecializované zariadenie pre ženy zažívajúce násilie a ich deti s podporou Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu tzv. **Bezpečný ženský dom**. Ide o prvé špecializované zariadenie na Slovensku, ktoré spĺňa minimálne štandardy Rady Európy pre poskytovanie služieb ženám zažívajúcim násilie a ich deťom s kapacitou 17 miest. Entuziazmus, ktorý sme vložili do jeho vytvorenia, prevádzkovania pred koncom financovania projektu poklesol, lebo sme sa ocitli vo finančnom vákuu. Počas realizácie projektu sa do zákona tento typ špecializovaného zariadenia aj s adekvátnym financovaním nedostal, samosprávne kraje ho financujú ako zariadenia núdzového bývania s veľmi nízkym, neudržateľným príspevkom a žiadny grant na obzore nebol. Pomohol síce v závere príspevok z vládnej rezervy a to už niekoľkokrát. Je to však už dlhodobý nesystémový krok, vypätá situácia, ohrozenie prevádzky, únava a stres tých, čo poskytujú podporu a pomoc obetiam z toho čo bude. Či sa podarí získať financie, alebo nie. Či budú môcť pokračovať v pomoci alebo nie. Zrazu sa z pomáhajúcich stali "obete" nesystému.

Na tomto mieste musím poďakovať Nitrianskemu samosprávnemu kraju, ktorý ako jediný zareagoval adekvátnou podporou v nasledujúcich rokoch, čím sme mohli udržať kvalitu poskytovaných služieb a 24 hodinovú dostupnosť BŽD. V súčasnej legislatíve chýba vymedzenie služieb pre deti, psychologické, právnej podpory, priestorových podmienok a bezpečnostných opatrení. Východiskom by mohlo byť takéto špecializované zariadenie zakotviť v novo pripravovanom zákone o krízovej intervencii.

V priebehu prevádzkovania Krízového centra (KS) pre ženy zažívajúce násilie a ich deti sme pochopili, že je veľmi dôležité, predtým, než dôjde k prijatiu do KS, prejsť pohovorom v poradenskom centre, kde dochádza k identifikácii o akú formu násillia ide, právneho a sociálneho rozboru situácie klientky, obete domáceho násillia a vyhodnoteniu rizika. A tak sme zriadili **Poradňu pre obete**. Za roky jej existencie ňou prešli stovky žien zažívajúcich násilie, obetí domáceho násillia. Počas pandemickej situácie ohľadne COVID-19 dochádzalo k nárastu prípadov domáceho násillia. V Centre Slniečko sme už pred pandémiou v rámci spolupráce s Krajským riaditeľstvom policajného zboru v Nitre a partnerskej dohode pomáhali obetiam domáceho násillia, u ktorých došlo k vykázaniu násillnej osoby. Táto spolupráca sa stala základom pre zmenu legislatívy pod záštitou prezidentky SR Zuzany Čaputovej a v priebehu roka 2021 bolo do zákona o obetiach trestných činov zakomponované intervenčné centrá, ktoré prepájajú aj legislatívne spoluprácu poradní pre obete domáceho násillia s políciou.

Veľmi ťažká situácia nastáva, ak sa chce žena zažívajúca násilie aj spolu s deťmi osamostatniť. Nízky príjem jej nedovolí získať podnájom a to býva častou príčinou, prečo sa vracia k násilníkovi. Preto už takmer dva roky spolupracuje Centrum Slniečko, n.o. s organizáciou Dostupný domov j.s.a., ktorý dokáže zabezpečiť pre maminy s deťmi prenájom bytu za nižšie ako komerčné nájomné. Koncom roka 2021 sme získali podporu aj s ESF a môžeme ženám, matkám s deťmi, obetiam domáceho násillia pomôcť čiastočne s nájomným pri ich prvom bývaní – **Housing first** a tak preklenúť ťažké obdobie a začať nový život bez násillia. V Nitre sme už ku koncu roka mali k dispozícii 6 bytov. Nie je to však iba o bývaní, ubytované maminy s deťmi získavajú aj bezplatne sociálne poradenstvo a samozrejme ak potrebujú aj podporu Poradne pre obete s IC. Keď vidím slzy v očiach mám, keď podpisujú nájomnú zmluvu, tak si hovorím, že táto aj keď ťažká práca má zmysel.

Počas dlhých rokov v praxi sme si uvedomili, že je potrebné odovzdať skúsenosti mladším kolegom, pedagógom, psychológom, policajtom, lekárom, aby sme sa vyhli následkom sekundárnej viktimizácie, ale aj aby tí, čo pracujú s deťmi dokázali identifikovať niektoré príznaky násillia na dieťati a vedeli naštartovať pomoc dieťatu. A tak vznikli vzdelávacie moduly Modriny na duši I, Modriny na duši II,

ktoré pojednávajú o vhodnom a nevhodnom prístupe jednotlivých odborníkov pri intervencii sexuálne zneužívanému či psychicky týranému dieťaťu. Modriny na duši III sú zamerané na rodovo podmienené násilie a príbehy žien z BŽD, ktoré poukazujú na dynamiku násilia a možnosti, ako zvládnuť tieto náročné situácie. A na čo som mimoriadne hrdá, je ďalší zo splnených snov a to vytvorenie preventívneho programu zameraný na elimináciu násilia na deťoch a medzi deťmi pod názvom **“KOZMO a jeho dobrodružstvá”**. Vyzdeldávali sme v ňom už stovky pedagógov, psychológov a prešli ním tisícky detí. Kozmonaut KOZMO im pomáha rozlišovať vhodné a nevhodné správanie, ako pracovať s inakosťou, ako riešiť nenásilne konflikty a čo robiť s násilím. A toto všetko majú na starosti odborníčky a odborníci v **EduCAN**. Ich úlohou je aj vzdelávanie verejnosti, čo sa deje aj formou skvelých podcastov na platforme bezmodrin.sk, či realizáciou kampaní. Jednou z nich bola aj kampaň na Valentína, ktorá upozorňovala na to, že aj z veľkej lásky môže vziť násilie.

Osobne pre mňa sú veľmi dôležité hodnoty založené na dôvere, bezpečí, diskretnosti, profesionalite a zodpovednosti, ktoré tvoria základ pomoci a podpory v Centre Slniečko.

Za tých 21 rokov sme sa nesmierne posunuli, od myšlienok, nápadov ku konkrétnej pomoci v kontexte ktorej vytvárame ucelený systém podpory a ochrany, v ktorom síce ešte niektoré časti skladačky chýbajú, ale je pre nás výzvou ich v priebehu dotvárať. Pri tom nám nesmierne pomáhajú naši partneri, ľudia s veľkým srdcom, uvedomujúci si poslanie človeka na zemi v zmysle kréda: „Načo je človek na svete ak nepomáha slabším?“ Čím viac nás bude, tým viac šťastnejších ľudí bude kráčať svetom.

Mariana Kováčová

POVEDALI O CENTRE SLNIEČKO, N.O.

“Už dlhé roky spolupracujem s Centrom Slniečko Nitra. Najprv ako lektorka, potom ako supervízorka a teraz ako výskumníčka. Všetky role ma veľmi odborne aj ľudsky obohatili, pretože som sa v Slniečku stretla s milými a láskavými ľuďmi, ochotnými sa neustále vzdelávať, a tak efektívnejšie pomáhať svojim klientom. Ba čo viac, stretla som sa s vedením, ktoré hnalo seba aj svojich pracovníkov a dobrovoľníkov do špičkových odborných výkonov. Centrum Slniečko je jedna veľká, profesionálne zdatná organizácia, s obrovským rozvojovým potenciálom, o čom svedčí aj ich požiadavka meniť veci okrem osobnej angažovanosti aj na základe analýz, výskumov a prepojenia vedy s praxou.”

prof. PhDr. Eva Mydlíková PhD., Trnavská univerzita v Trnave

“Centrum Slniečko je vzácny klenot medzi mimovládnymi organizáciami na Slovensku. Nesmiernou odvahou pomáhať v náročnej téme, ktorú sa odhodlali riešiť, citlivým prístupom a ľudskosťou voči ľuďom, ktorým pomáhajú, sú pre nás obdivuhodným a spoľahlivým partnerom. Centrum Slniečko si veľmi vážim.”

Andrea Ungvölgyi, Správkyňa Nadácie Orange

Centrum Slniečko, n. o. sa od začiatku našej spolupráce prejavovalo ako veľmi korektný a odborne zdatný partner. Napriek občas odlišnému prístupu k riešeniu problémov sme sa vždy dokázali oprieť o ich ochotu spolupracovať a úsilie trpezlivo vytvárať podmienky na spoločné stretnutia, vzájomnú diskusiu a vzdelávanie našich policajtov. Veľmi sa tešíme na spoločné napredovanie v oblastiach, kde si to bez vzájomnej spolupráce už len ťažko dokážeme predstaviť.

mjr. Mgr. Michal Denský, služobný psychológ a krajský koordinátor pre riešenie domáceho násillia a násillia páchaného na deťoch, Krajské riaditeľstvo PZ v Nitre

SPRÁVNE ORGÁNY

Správna rada

Ing. Mária Svitačová
Mag. Alexandra Draková
Mgr. Zdenka Niková

Dozorná rada

Mgr. Ľubica Ľachká
PhDr. Denisa Vargová
Jana Tomášová

Štatutárny orgán

Mgr. Mariana Kováčová, PhD., zakladateľka a riaditeľka organizácie, vyštudovala špeciálnu pedagogiku a od roku 1990 sa venuje problematike týraných, sexuálne zneužívaných detí, ženám zažívajúcim násilie a obetiam domáceho násillia. Založila a od roku 2000 vedie neziskovú organizáciu Centrum Slniečko. Je iniciátorkou vzniku špecializovaných centier pre týrané, sexuálne zneužívané deti, detských liniek a prvého bezpečného ženského domu na Slovensku. Je aj odbornou garantkou a autorkou projektov zameraných na systémové nastavenia účinnej pomoci deťom so syndrómom CAN, rodinám v kríze a obetiam domáceho násillia. Už viac ako 20 rokov sa venuje supervízii v sociálnej oblasti, tvorbe štandardov a vzdelávaniu. Špecializuje sa na detskú kresbu a jej využitie v diagnostike a intervencii u detí so syndrómom CAN. V téme násillia páchaného na deťoch v „Modrinách na duši“ vyškoliila niekoľko stoviek pedagógov, psychológov, sociálnych pracovníkov, sudcov, policajtov i študentov týchto profesií. Ocenenia: Ocenenie mesta Nitra za prácu v oblasti pomoci týraným ženám a deťom (2006), Nitriansky rytier (2009), laureátka ocenenia Krištáľové krídlo za filantropiu (2014), Sociálny čin roka (2015), nominácia Slovenka roka v kategórii Charita (2016), Woman of Courage Award (2018) a Verejné poďakovanie od Ombudsmanky Márie Patakyovej (2018).

ČLENSTVÁ A PARTNERSTVÁ V ROKU 2021:

Členstvo v

Asociácii krízových stredísk
Koalícii pre deti Slovensko
Výbore pre deti a mládež pri Rade vlády
Pracovnej skupine k novelizácii zákona 448/2008 Z.Z.
Pracovnej skupine pri MŠ SR – prevencia kriminality
Pracovnej skupine pro MPSVR SR zameranej na špecializačné vzdelávanie

Partnerstvá

Trnavská univerzita, Právnická fakulta – spolupráca vo vzdelávacej, konzultačnej a vedecko-výskumnej oblasti

Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Nitre - spolupráca v rámci vzdelávania príslušníkov PZ v problematike domáceho násillia, a tak i zvyšovania ich kompetencií v tejto oblasti

OBETE DOMÁCEHO / RODOVO PODMIENENÉHO NÁSILIA

PORADŇA PRE OBETE, BEZPEČNÝ ŽENSKÝ DOM, ÚTULOK BEZPEČNÝ DOM

Domáce a rodovo podmienené násilie – pojmy, za ktorými sú neľahké ľudské osudy. Ale vieme, čo je za týmito pojmami?

Domáce násilie - sú všetky činy telesného, sexuálneho, duševného a ekonomického násilia, ktoré sa vyskytujú v rámci rodiny alebo domácnosti. K domácemu násiliu môže dochádzať medzi bývalými alebo súčasnými manželmi a partnermi, či inými členmi domácnosti.

Rodovo podmienené násilie - sú všetky činy násilia, ktoré sú namierené voči určitej osobe z dôvodu jej pohlavia, rodu, rodovej identity alebo rodového vyjadrenia alebo ktoré neprimerane postihuje osoby určitého pohlavia.

Vykázanie – je významné oprávnenie polície, smerujúce k zastaveniu násilia a ochrane obete. Oprávnenie realizovať tento úkon majú príslušníci PZ SR. Ide o priamu pomoc obetiam v prípade, že polícia skonštatuje, že v obydli, kde obeť žije, dochádza k domácemu násiliu, a preto vykáže násilnú osobu na 10 dní z obydli a zakáže vykázanému priblíženie k ohrozenej osobe na 10 metrov. Od 1.11.2021 sa v zmysle Novely Zákona o Policajnom zbore č. 171/1993 Z. z. upravila lehota vykázania z 10 na 14 dní a zákaz približovať sa k ohrozenej osobe sa rozšíril z 10 na 50 m.

Existuje pomoc pre obeť? Kto im môže pomôcť? Aj napriek tomu, že sieť podpory pre obeť domáceho násilia, či rodovo podmieneného násilia je na Slovensku nedostatočne rozvinutá, s nedostatočnou podporou legislatívy, inštitúcií ale aj štátu, predsa len existuje, aj keď často len vďaka zánietenosti nadšencov. Obetiam domáceho a rodovo podmieneného násilia aj napriek prekážkam pomáha už viac ako 20 rokov aj Centrum Slniečko.

Prvý kontakt začíname prostredníctvom **Poradne pre obeť** a to zvyčajne telefonicky, či e-mailom. O pomoc môže požiadať obeť samotná, ale môže to byť aj niekto, kto jej chce pomôcť vymaniť sa z násilného vzťahu. V neposlednom rade obeť na nás môže nasmerovať aj polícia, lekári, ÚPSVaR, kolegovia, ale aj ktokoľvek, kto násilie neprehlíada.

Po úvodnej krízovej intervencii v náročnej životnej situácii, v ktorej sa momentálne obeť násilia nachádzajú, je im poskytovaná komplexná odborná pomoc. Ženy zažívajúce násilia, obeť domáceho násilia si so sebou prinášajú množstvo problémov, ktoré súvisia s tým, že žili v násilnom vzťahu. Potrebujú preto nie len akútnu pomoc v čase, kedy sa rozhodnú vystúpiť z násilného vzťahu, ale aj pomoc dlhodobú, veľmi špeciálnu, úzko súvisiacu s okolnosťami ich života v násilí. Takto sa poslanie Poradne pre obeť, pomáhať čo možno najkomplexnejšie, reálne premieta do života obetí.

Poradňa pre obeť je akreditovaným pracoviskom podľa Zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s pôsobnosťou pre Nitriansky samosprávny kraj. Poskytuje sociálne poradenstvo, právne a psychologické poradenstvo. Klientom zaručujeme anonymitu, bezplatnosť a ženám zažívajúcim násilie aj rodovo citlivý prístup. V Poradni pre obeť poskytujeme odborné poradenstvo ambulantnou, dištančnou aj terénnou formou.

Našu pomoc sme poskytovali aj ohrozeným osobám v kontexte inštitútu vykázania. Do 30.10.2021, sme poskytovali pomoc ohrozeným osobám na základe Dohody o spolupráci s KR PZ v Nitre. Iniciatívne sme kontaktovali ohrozené osoby z vykázaní priamo, vysvetľovali im situáciu a ponúkali bezplatne pomoc. Od 1.11.2021 sme v zmysle Novely Zákona o obetiach trestných činov č. 274/2017 z. z. pri Poradni pre obeť vytvorili aj intervenčné centrum. Príslušníkom PZ vznikla povinnosť o každom vykázaní informovať príslušné intervenčné centrum do 24 hodín a IC má povinnosť do 72 hodín kontaktovať obeť násilia. Počet vykázaní sa za posledné dva mesiace roka 2021 zvýšil a zaznamenali sme aj aplikáciu inštitútu vykázania v tých častiach Nitrianskeho kraja, kde sme doteraz nepracovali.

Obetiam trestných činov pomáhame, ale aj aktívnym vstupom do trestného konania formou splnomocnenca poškodeného v zmysle § 53 Tr. poriadku aj mimo trestných konaní vyplývajúcich z vykázania a aj advokátskou pomocou.

Služby Centra Slniečko pre obeť domáceho násillia sú založené na komplexnosti. Ženám zažívajúcim násillie a ich deťom v prípade potreby okrem poradenstva vieme okamžite poskytnúť krízové bývanie. Máme pre ne k dispozícii **Bezpečný ženský dom (BŽD)**. Ako jedno z mála zariadení na Slovensku spĺňa minimálne štandardy Rady Európy pre poskytovanie služieb ženám zažívajúcim násillie a ich deťom. Ide o 24 hodinovú dostupnú odbornú pomoc. Ženy a matky s deťmi sú v BŽD na čas nevyhnutný pre krízovú intervenciu. Poskytujeme im ochranu a podporu, spravidla na 3-6 mesiacov. Náš odborný tím v BŽD deťom a ženám okrem krízovej intervencie poskytuje sociálne, psychologické a právne poradenstvo, sprevádzanie, ako aj výchovnú, špeciálnopedagogickú a psychologickú starostlivosť o deti klientok. Významnými v prekonávaní traumy sú aj podporné metódy s prvkami terapie – muzikoterapia, arteterapia, ergoterapia ale aj hipoterapia a canisterapia. V prípade potreby majú klientky aj po ukončení bezpečného bývania bezplatný prístup k službách Poradne pre obeť.

Pokiaľ ženy a matky s deťmi nepotrebujú 24 hodinové služby BŽD, ale nemajú možnosť vrátiť sa do svojho predchádzajúceho domova, či osamostatniť sa, vieme im pomôcť lacnejším ubytovaním v **útulku „Bezpečný dom“** alebo v bytoch prostredníctvom „Housing first“ na vopred dohodnuté obdobie, spravidla jeden rok.

Útulok Bezpečný dom vytvára priestor pre osamostatnenie sa a úspešný štart do života vrátane uplatnenia sa na trhu práce a riešenia otázky bývania. Poskytuje sociálne služby zahŕňajúce ubytovanie a systém komplexných podporných služieb smerujúcich k motivácii a aktivizácii vnútorného potenciálu. Tieto služby majú dočasný charakter do doby, kým žena – obeť násillia prevezme kontrolu nad svojim životom a s podporou odborného tímu si zabezpečí bývanie a uplatní sa na trhu práce. Počas bývania či v útulku, alebo v bytoch majú k dispozícii aj naďalej služby Poradne pre obeť.

Životné príbehy žien zažívajúcich násillie a ich detí sú rôzne, a tak sa stáva, že po tom, ako prejdú komplexom pomoci a snažia sa osamostatniť, opätovne nadviazať vzťahy s rodinou, dochádza k náročným rodinným situáciám, kde sa môžu aj deti dostať do ohrozenia. V takýchto situáciách je pre ne k dispozícii tím Intervenčného centra pre rodiny zameraného na ochranu detí ohrozených sy CAN a na pomoc rodinám v kríze.

Poradňa pre obeť, BŽD a útulok Bezpečný dom boli v roku 2021 spolufinancované z rozpočtu NSK, Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, dotácie MS SR, verejných i súkromných grantov a príspevkov od súkromných darcov a podporovateľov.

Poradňa pre obeť, Bezpečný ženský dom, útulok Bezpečný dom v číslach

V roku 2021 sme v **Poradni pre obeť** pracovali s 233 klientmi, z čoho bolo 86 klientov z predošlých rokov 2016 – 2020.

Klientom bolo poskytnuté

- sociálne poradenstvo – 168 klientom, čo predstavovalo 1080 úkonov,
- právne poradenstvo – 203 klientom, čo predstavovalo 1202 úkonov,
- psychologické poradenstvo – 10 klientom, čo predstavovalo 83 úkonov
- intervencie v prípade realizácie inštitútu vykázania - 33 prípadov

V **Bezpečnom ženskom dome** sme poskytli ochranu 23 ženám a 30 deťom (16 dievčat, 14 chlapcov)

Formy násilia páchané **na ženách** v BŽD:

- fyzické – 17x
- psychické – 23x
- sexuálne – 4x
- ekonomické – 6x
- sociálna izolácia – 4x

Formy násilia páchané **deťoch** v BŽD:

- podozrenie na psychické násilie – 2x
- dieťa ako svedok násilia – 21x

Na krízovej linke 0905 511 512 sme v roku 2022 poskytli 47 intervencií.

útulok Bezpečný dom - 11 žien a 15 detí (5 dievčat a 10 chlapcov)

Formy násilia páchané **na ženách** v BD:

- fyzické – 6x
- psychické – 11x
- sexuálne – 1x
- ekonomické – 1x
- sociálna izolácia – 1x

Formy násilia páchané **deťoch** v BD:

- dieťa ako svedok násilia – 7x

RODINY V KRÍZE

INTERVENČNÉ CENTRUM pre rodiny

Život prináša nepredvídané situácie, ktoré môžu viesť k pozitívnym, ale i negatívnym reakciám. Môžu spôsobiť napätie, ohroziť deti, či dostať rodinu do krízy. Krízou nazývame ohrozenie jednotlivca či rodiny sociálnym vylúčením alebo obmedzenie schopnosti spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy. Ak sa jednotlivec či rodina do takejto krízy dostanú a nedokážu si pomôcť sami, najviac sú vždy ohrozené deti. Ideálne je, ak deti vyrastajú vo svojej pôvodnej rodine, bez ohľadu na jej veľkosť či zloženie. Preto je dôležité, podať rodinám čeliacim menšej či väčšej kríze pomocnú ruku včas, aby sa predišlo radikálnym rozhodnutiam, akým je napríklad vyňatie dieťaťa z rodinného prostredia.

Na pomoc a podporu rodín v kríze a ochranu detí ohrozených syndrómom CAN sa špecializuje **Intervenčné centrum pre rodiny (IC)**. Pojem deti ohrozené syndrómom CAN znamená deti ako obeť fyzického, psychického týrania, sexuálneho zneužívania, deti, u ktorých je závažné podozrenie, že boli týrané, sexuálne zneužívané, deti, u ktorých je riziko vzniku týrania a sexuálneho zneužívania či deti, vystavené negatívnym vplyvom, ktoré ohrozujú ich psychický vývin, fyzický alebo sociálny vývin v rodinnom a školskom prostredí v súvislosti s násilím.

IC vykonáva opatrenia v zmysle § 45 ods. 1 písm. b) a c) zákona 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s celoslovenskou pôsobnosťou.

Cieľom opatrení vykonávaných v IC je systematická prevencia vzniku krízových situácií v rodine, ochrana práv a právom chránených záujmov detí a komplexná pomoc a starostlivosť deťom a rodinám v krízovej životnej situácii, v rizikových situáciách z dôvodu predchádzania prehlbovaniu a opakovaniu porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu detí a tým predchádzanie nárastu krízových situácií u dieťaťa, v rodine.

Pilierom práce IC tímu je program s paletou špecializovaných podprogramov, ktoré realizujeme ambulantnou a terénnou formou v prirodzenom rodinnom prostredí, v náhradnom rodinnom prostredí, v otvorenom prostredí, v prostredí utvorenom a usporiadanom na výkon opatrení.

Najväčšia časť rodín v našej starostlivosti, s ktorými pracujeme sú rodiny na základe písomného zaslania odporúčania orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na vykonávanie opatrení SPODaSK, môžu byť k nám nasmerované z Poradne pre obeť, alebo rodiny, alebo o pomoc môžu požiadať aj rodiny samotné.

Základom našej práce je spoločné identifikovanie aktuálnej situácie, analýza možností, stanovenie si cieľov i cesty pre ich dosiahnutie. Rodinám, klientom poskytujeme sociálne poradenstvo, základné právne poradenstvo, sprostredkovávame psychologickú i terapeutickú podporu. Kvalitu a efektivitu práce dosahujeme vďaka multidisciplinárnej spolupráci naprieč všetkými inštitúciami, ktoré majú prienik so životom rodín, klientov – ÚPSVaR, školské zariadenia, zdravotnícke zariadenia, CPPPaP a mnohé iné.

V prípade potreby, deťom z rodín sprostredkovávame podporné terapie ako canisterapia, arteterapia, ergoterapia, muzikoterapia či arteterapia. Alternatívne metódy s terapeutickými prvkami sú súčasťou vykonávaných opatrení pre klientov s rôznymi fyzickými, psychickými, psychosomatickými ťažkosťami, ako aj problémami v oblasti socializácie, ktoré spôsobujú disharmóniu ich osobnosti.

Doba poskytovania pomoci a podpory je individuálna a závisí od realizovaného programu. V priemere je to od dvoch do 12 mesiacov.

IC bolo v roku 2021 spolufinancované z ÚPSVaR, MPSVaR SR, Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, verejných i súkromných grantov a príspevkov od súkromných darcov a podporovateľov.

Intervenčné centrum pre rodiny v číslach

V roku 2021 poskytovalo dlhodobé sociálne poradenstvo a psychologickú pomoc pre 170 jednotlivcov, z toho 93 detí, prevažne priamo v rodinnom prostredí klientov.

Najčastejšie oblasti problémov riešených s klientmi:

- Nepriaznivá sociálna situácia- 123 klientov
- Nedostatočné rodičovské zručnosti- 35
- Rozvodová, predrozvodová a porozvodová situácia- 44
- Výchovné problémy s deťmi- 70
- Rodičovské konflikty- 34
- Problematický styk dieťaťa s rodičom- 55
- Narušené vzťahy medzi deťmi a rodičmi- 85
- domáce násilie/pretrvávajúce následky domáceho násilia - 77
- Smrť v rodine- 6
- Problémy so začlenením do kolektívu- 22
- Podozrenie na rovesnícke násilie v škole- 12
- Nepriaznivý zdravotný stav- 18
- Súrodenecké konflikty- 24
- Alkohol v rodine- 16
- matka – samoživiteľka – 5
- absencia vlastného bývania – 5
- nedostatočná podpora v rodine – 4
- cudzinka žijúca na Slovensku – 1

TÝRANÉ A SEXUÁLNE ZNEUŽÍVANÉ DETI

CENTRUM PRE DETI A RODINY (CpDaR)

V živote sa stretávame s rôznymi formami ubližovania dieťaťu. Medzi najzávažnejšie sociálno-patologické javy v spoločnosti patria psychické a fyzické týranie a tiež sexuálne zneužívanie detí, ktoré vedú k poškodzovaniu telesného aj duševného vývinu dieťaťa. Na Slovensku máme len tri špecializované zariadenia, ktoré sa venujú pomoci týraným a sexuálne zneužívaným deťom. Jedným z nich je aj naše **Centrum pre deti a rodiny**.

CpDaR je špecializovaným pobytovým zariadením na pomoc týraným a sexuálne zneužívaným deťom a deťom u ktorých je závažné podozrenie, že boli týrané alebo sexuálne zneužívané. Poskytuje komplexnú starostlivosť deťom prevažne od 3-14 rokov, po dobu krízovej intervencie a na čas potrebný pre identifikáciu možnosti dlhodobého riešenia situácie dieťaťa v súlade s jeho najlepším záujmom. CpDaR je situované v dvoch samostatných rodinných domoch so záhradou. V každom z domov môže byť umiestnených najviac desať detí.

Do CpDaR sú deti prijímané na základe uznesenia súdu o neodkladnom, prípadne výchovnom opatrení. Dôvodom pre vydanie takého uznesenia súdu je podozrenie na zlé zaobchádzanie s dieťaťom, na čo väčšinou ÚPSVaR, a prostredníctvom neho súd, upozorní niekto z blízkeho okolia dieťaťa. Zo skúseností CpDaR vyplýva, že najčastejšie je deťom ubližované v rodinách. Práve tam, kde by mali byť v bezpečí. Napriek tomu, že vieme identifikovať niektoré rizikové faktory v rodinách, nie je možné presne vymedziť typ rodiny, kde môže byť dieťa ohrozené týraním a sexuálnym zneužívaním, pretože sa ukazuje, že tieto nežiaduce patologické javy sa objavujú naprieč celou spoločnosťou.

Riešenie situácie týraných a sexuálne zneužívaných detí je náročné a bez zásahu a pomoci inej osoby, je pre väčšinu detí bezvýhodiskové. Iba výnimočne sa stáva, že samotné dieťa kontaktuje ÚPSVaR alebo priamo CpDaR s požiadavkou o pomoc. Väčšinou na zlé zaobchádzanie s dieťaťom upozorní niekto z blízkeho okolia – sused, príbuzný, kamarát, učiteľ a pod.

Po prijatí do CpDaR je deťom poskytovaná komplexná starostlivosť a podpora pri riešení ich nepriaznivej situácie s prihliadnutím na ich najlepší záujem. Do starostlivosti o dieťa je zapojený celý interný tím odborníkov – sociálny/ pracovník/čka, psychológ/ička, špeciálny/a pedagóg/ička, vychovávateľia/ky, pomocní/é vychovávateľia/ky. Tím CpDaR pri riešení situácie dieťaťa spolupracuje s ďalšími externými odborníkmi ako napríklad detský lekár/a, psychiater/trička, terapeut/ička a pod. Tiež je dôležitá spolupráca so všetkými zainteresovanými subjektmi (ÚPSVaR, obec, škola, lekár, CPPPaP) vrátane orgánov činných v trestnom konaní.

V prvých dňoch a týždňoch pobytu dieťaťa je pozornosť odborného tímu zameraná na poskytnutie krízovej intervencie dieťaťu v bezpečnom prostredí.

Dieťa má prirodzenú potrebu ventilovať svoje zážitky, preto dostáva dostatočný priestor na vyrozprávanie svojho príbehu a emócií. V CpDaR využívame rozhovor, ale aj prvky arteterapie, muzikoterapie, snoezelen terapie a terapie hrou. Veľmi obľúbené sú u detí canisterapia a hipoterapia.

Pri práci s týranými a sexuálne zneužívanými deťmi sa zameriavame najmä na:

- vyjadrenie a zvládanie negatívnych emócií (smútok, strach, hnev, pocity viny,...),
- podporu zdravého sebavedomia a sebaúcty, poznanie silných a slabých stránok,
- prevenciu sy. CAN (práva dieťaťa, reagovanie v ohrozujúcich situáciách, vytváranie podpornej siete dôveryhodných ľudí),
- posilňovanie sociálnych zručností (komunikácia, fungovanie v skupine, riešenie
- konfliktov, zvládanie záťažových situácií),
- vedenie k rešpektovaniu pravidiel a hraníc.

Počas celej doby pobytu má dieťa podporu odborného tímu aj v rámci trestného konania.

Okrem pomoci dieťaťu umiestneného v CpDaR je dôležitá aj odborná pomoc rodine a blízkeho okoliu dieťaťa. Odhalením násilia voči dieťaťu, zažíva rodina hanbu, odmietanie, nepochopenie, hnev až nenávisť okolia. Súčasťou odbornej práce s rodinou je objasnenie možných následkov násilia na dieťa a následné usmernenie ako k dieťaťu pristupovať a komunikovať s ním. V prípadoch závažného týrania a sexuálneho zneužívania, je veľmi dôležitá individuálna krízová intervencia a poradenstvo pre

netýrajúcich a nezneužívajúcich členov rodiny (rodič, starí rodičia, súrodenci). Odborná pomoc je nevyhnutná najmä pre súrodencov, ktorí z dôvodu ohrozenia umiestnení v CpDaR spolu so zneužívaným dieťaťom a nerozumejú tomu, prečo museli byť z rodiny vyňatí. Takéto deti často reagujú na týraného, prípadne sexuálne zneužívaného súrodenca s nepochopením, výčitkami a hnevom. Pobyt dieťa v CpDaR je dočasný a pre riešenie situácie dieťaťa z dlhodobého hľadiska je potrebná intenzívna práca s užšou ale aj so širšou rodinou dieťaťa. Odborná práca s rodinou je pre sanáciu a následný bezpečný návrat dieťaťa do pôvodného rodinného prostredia, ale aj pre umiestnenie v širšej rodine nevyhnutnou podmienkou.

Napriek snahe celého tímu odborných pracovníkov sa sanácia rodiny týraného alebo zneužívaného dieťaťa vždy nepodarí a ani v blízkom okolí nie je nikto, kto by sa o dieťa dokázal postarať. S prihliadnutím na vek dieťaťa je zisťovaný jeho názor na riešenie jeho situácie. Dieťa v prípade záujmu môže byť zaradené do prehľadu detí ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť. Ak sa záujemca o náhradnú rodinnú starostlivosť o dieťa nenájde, prípadne dieťa túto formu starostlivosti odmieta, je umiestnené do ústavnej starostlivosti.

CpDaR bolo v roku 2021 spolufinancované z ÚPSVaR, MPSVaR SR, verejných i súkromných grantov a príspevkov od súkromných darcov a podporovateľov.

CpDaR v číslach

V roku 2021 poskytlo CpDaR starostlivosť 18 deťom.

- psychické týranie zažilo 17 detí
- fyzické týranie 16 detí
- 6 detí bolo obeťou sexuálneho zneužívania. Jedno dieťa bolo obchodované – predané za nevestu.

V roku 2021 sme ukončili starostlivosť u 7 detí. Z uvedeného počtu sa štyri deti po sanácii vrátili do pôvodnej biologickej rodiny, jedno dieťa bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti blízkej osoby a dve deti boli umiestnené do ústavnej starostlivosti.

PREVENCIA, VZDELÁVANIE A OSVETA

EduCAN – CENTRUM PREVENČIE A VZDELÁVANIA

Viac ako dvadsať rokov práce s obeťami domáceho násilia nám jednoznačne potvrdzuje, že minimalizovať násilie a predchádzať mu je možné len vzdelávacími a preventívnymi aktivitami. Práve preto sa Centrum Slniečko, n.o. týmto aktivitám dlhodobo a koncepčne venuje. EduCAN - Centrum prevencie a vzdelávania ponúka viaceré vzdelávacie programy pre odborníkov z rôznych profesií. V roku 2021 naše vzdelávania absolvovalo takmer 1000 ľudí. Medzi nimi sú profesionáli a budúci profesionáli (VŠ študenti) z rôznych odborov (sociálna práca, pedagogika, právo, polícia, poradenstvo a iné). Realizujeme tiež mnohé preventívno-informačné aktivity pre širokú verejnosť. V uplynulom roku najviac rezonovala naša “trošku iná” Valentínska kampaň, ktorú sme okrem online priestoru prostredníctvom citylightov zasadili aj do ulíc troch krajských miest (Bratislava, Nitra, Trnava).

Nosnými piliermi našich vzdelávaco-prevenčných aktivít sú:

1. Vzdelávanie profesionálov z materských a základných škôl v preventívnom programe pre deti “Kozmo a jeho dobrodružstvá”
2. Vzdelávanie odborníkov pracujúcich s deťmi prostredníctvom vzdelávania “Modriny na duši”
3. Vzdelávacie a osvetovo-informačné aktivity a kampane pre odbornú a širokú verejnosť

Kozmo a jeho dobrodružstvá

V rámci preventívneho programu “Kozmo a jeho dobrodružstvá” sa nám v roku 2021 podarilo vyvzdeláť 38 odborníkov a 50 účastníkov prešlo supervíziou k realizácii aktivít v rámci PP. Program bol zrealizovaný v 72 materských a základných školách, so 102 skupinami v celkovej počte 1279 zapojených detí. Špecializovaného programu “Kozmo na doma” sa zúčastnilo 742 rodičov.

V roku 2021 sa nám podarilo skvalitniť naše vzdelávania a zatriktívniť viaceré pomôcky. Dôležitou súčasťou každého modulu preventívneho programu “Kozmo a jeho dobrodružstvá” je video, ktoré je úvodom do témy. Pôvodné videá vznikli pred viac ako piatimi rokmi, ešte pred komplexnou tvorbou preventívneho programu, a v súčasnosti už nepostačovali pre naše potreby s menšími deťmi. V roku 2021 sme preto tieto videá aktualizovali a vytvorili sme nové, dlhšie verzie videí pre najmenej deti.

Okrem materiálov pre deti sme pripravili aj nové formy vzdelávania pre učiteľov. Cieľom 10 vzdelávacích videí prezentujúcich realizáciu jednotlivých modulov preventívneho programu Kozmo a jeho dobrodružstvá je ukázať ako reálne pracovať s preventívnym programom, metodikou a nástrojmi priamo s deťmi. Počas vzdelávania realizujeme moduly medzi dospelými a nie je možné zabezpečiť vzdelávanie pre účastníkov, na ktorom by si vyskúšali prácu priamo s deťmi. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli pripraviť metodické videá, ktoré dokážu tento zážitok sprostredkovať prostredníctvom audiovizuálneho záznamu.

Ďalšou novinkou uplynulého roka je „Kozmo na doma” – špeciálna verzia programu pre rodiny. V rámci tohto nového projektu prichádza Kozmo do rodín. Je to program nadizajnovaný pre rodičov, starých rodičov, súrodencov a iných dospelákov, prostredníctvom ktorého sa môžete s deťmi porozprávať o náročných témach pomocou rôznych hier a aktivít. Program obsahuje malú metodiku pre dospelákov plnú inšpiratívnych aktivít na doma, ako aj súbor interaktívnych nástrojov a online vzdelávanie – webinár.

Vyvinuli sme tiež vlastnú originálnu stolovú hru „Vesmírna cesta“ založenú na preventívnom programe Kozmo a jeho dobrodružstvá. Hra je určená pre deti od 5 rokov a je výnimočná v tom, že nikto nikdy neprehrá. Cieľom hry je spolupracovať, riešiť úlohy spoločne a vážiť si pozitívne vlastnosti iných.

Na sociálnych sieťach sa nám organickým spôsobom podarilo získať podporu pre instagramový profil nášho programu od viacerých silných slovenských influenceriek, medzi nimi napríklad Jasmína Alagič, Silvia Križanová alebo Zuzana Plačková. Títo ľudia zdieľali naše aktivity bez nároku na honorár a bez impulzu z našej strany.

Prevenca, vzdelávania a informačné kampane

Za rok 2021 sme odpremiérovali 20 epizód nášho podcastu Bez modrín, ktoré mali spolu 6149 vypočutí. Medzi témami rezonovali predovšetkým dve: rozvod rodičov a prežívanie detí počas tohto procesu a detské obete kyberšikany. Najpočúvanejšími medzi témami v našom podcaste sú práve rozhovory zamerané na deti. To nám potvrdzuje správnosť nášho systematického úsilia na vývoji preventívnych projektov a vôbec celý program “Kozmo a jeho dobrodružstvá”. Aktuálna celková počúvanosť podcastu Bez modrín je v priemere viac ako 250 vypočutí na jednu epizódu. V septembri sme tiež spustili online kampaň na novú sezónu podcastu.

Na Instagramovom profile @bezmodrin sa nám podarilo rozbehnúť úspešnú edukačnú platformu, ktorú sledujú ľudia so záujmom o ľudské práva a obzvlášť o pomoc ľuďom, ktorí zažívajú násilie. Uvedomujeme si, že poznateľnosť "značky" Centrum Slniečko nie je tak dôležitá medzi širokou verejnosťou, no je dôležité, aby ju poznali tí, ktorí hľadajú pomoc. Práve preto sme vymysleli nový formát na komunikáciu na Instagrame, s novým názvom a dizajnom, vďaka čomu sa nám k tejto téme a prevencii darí prilákať úplne nové publikum a edukovať ho.

Súčasťou celej platformy Bez modrín je aj webstránka www.bezmodrin.sk, ktorá sa stala informačným kanálom a zdrojom pre rôzne informácie ohľadom zákonov súvisiacich s ochranou ľudských práv. Na webstránkach pravidelne prinášame nové informácie, aktuality alebo rozhovory so zaujímavými osobnosťami. Návštevnosť na stránkach bezmodrin.sk bola za rok 2021 spolu takmer 8500 kliknutí.

Vo februári sme v online priestore, ale aj v uliciach 3 krajských miest prostredníctvom citylightov zrealizovali špeciálnu valentínsku kampaň, ktorá upozorňovala v exponovanom čase “zaľúbených” na prítomnosť domáceho násilia a násilia v partnerských vzťahoch. V rámci našich aktivít sme zrealizovali množstvo vzdelávaní medzi právnikmi, sociálnymi pracovníkmi, učiteľmi a študentmi v našich populárnych formátoch Modriny na duši, ktoré sú zamerané na rôzne formy násilia, identifikáciu jeho príznakov a odporúčaní, ako sa v takýchto situáciách postupovať.

Bubnovačka

Naším tradičným jesenným podujatím je Bubnovačka. 19. novembra 2021 sa do nej okrem množstva slovenských materských a základných škôl, ako aj iných subjektov, zapojili aj viaceré organizácie a inštitúcie z Českej republiky. Po prvýkrát sa nám tak podarilo vytvoriť podujatie s medzinárodným presahom. Aj napriek mimoriadnej pandemickej situácii bubnovalo naprieč celým Slovenskom a Českom viac ako 50 000 detí a dospelých vo viac ako 430 školách, organizáciách, nadáciách, firmách, a to od Sokolova až po Veľké Kapušany. Zapojili sa školy, organizácie, komunity, ale aj firmy, banky,

nadácie či hudba Hradní stráže, Polície ČR i Polícia SR. Všetci bubnovali v mene nosnej myšlienky podujatia: Deti pred násilím ticho neochráni!

Patronát nad ôsmym ročníkom celoslovenskej bubnovačky „Bubnujeme, aby bolo deti lepšie počuť 2021!“ prevzala prezidentka SR Zuzana Čaputová. Organizátormi Bubnovačky boli Centrum Slniečko, n.o., Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch a Centrum Locika, z. ú., Praha.

EduCAN - centrum prevencie a vzdelávania bolo v roku 2021 spolufinancované z The Velux Foundation, verejných i súkromných grantov a príspevkov od súkromných darcov a podporovateľov.

LOBING – PARTNERSTVÁ

Ak človek pracuje iba sám na zmene trvá to omnoho dlhšie, ak pracuje v partnerstve s inými, ak ich dokáže namotivovať, nadchnúť. Preto sme nesmierne radi, že v Centre Slniečko, n.o. spolupracujeme už niekoľko rokov s aktívnymi vyšetrovateľmi a každý štvrtok počas roka sa stretávame a prichádzame so spoločnými riešeniami a návrhmi. Jedným z nich boli aj intervenčné centrá ale v priebehu roka sme pripravili v spolupráci aj legislatívny návrh na nový trestný čin zameraný na domáce násilie.

Veľmi dôležité boli aj stretnutia zástupcov viacerých organizácií pôsobiach v téme násilia a spracovanie Stratégie zameranej na elimináciu domáceho násilia, ktorú schválil aj Nitriansky samosprávny kraj. Je to za pôsobnosť NSK prvá prijatá stratégia zameraná na elimináciu domáceho násilia. Súčasťou stratégie je aj vzdelávanie odborníkov, budúcich odborníkov, spolupráca, prevencia a podpora služieb pre obe domáceho násilia. NSK je zatiaľ jediným krajom na Slovensku, ktorý podporuje bezpečný ženský dom na území Slovenska v najvyššej možnej miere, akceptuje 24-hodinovú, nepretržitú odbornú sociálnu službu. Vďaka aktívnej práci v sociálnej komisii sa podarilo navýšiť príspevok na poradcu pre oblasť práce s rodinami.

Na úrovni Mesta Nitra bolo Centrum Slniečko, n.o. aktívne zapojené do tvorby komunitného plánu, v ktorom sa zohľadnili aj skúsenosti a požiadavky z praxe v kontexte pomoci obetiam domáceho násilia. V komunitnom pláne je navrhnuté navýšenie najmenej 7-mich miest pre obe domáceho násilia, ale aj mnoho iných kľúčových cieľov podporujúcich prevenciu a poradenstvo pre obe domáceho násilia. V spolupráci s organizáciou STORM sme spracovali Stratégiu riešenia rizikového správania so zameraním na problematiku drog a na elimináciu domáceho násilia, násilia páchaného na ženách a deťoch, ktorá bola schválená mestským zastupiteľstvom v Nitre. V materiáli sú zakomponované aj dôležité vzdelávacie a preventívne programy KOZMO a jeho dobrodružstvá, KOZMO na doma, Modriny na duši a pod..

Na celoslovenskej úrovni sa nám podarilo pod záštitou prezidentky Zuzany Čaputovej presadiť v zákone 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov zakomponovanie intervenčných centier, ktoré legislatívne zastrešili spoluprácu poradenských centier a polície v kontexte inštitútu vykázania. Dôležité ale je i to, že rezort vyčlenil finančné prostriedky na prevádzku najmenej jedného intervenčného centra v kraji.

V priebehu roka 2021 sme upevňovali existujúce a vytvárali aj nové partnerstvá s vysokými školami, v kontexte ktorých sme vyškolili mnohých študentov ale aj samotných pedagógov v problematike týraných, sexuálne zneužívaných detí, vhodných a nevhodných postupov a eliminácie sekundárnej viktimizácie. Ide o Právnickú fakultu a Fakultu zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity a Fakultu sociálnych vied a zdravotníctva Univerzity Konštantína filozofa v Nitre.

Odborne sme sa podieľali aj na spolupráci s MŠ SR, na pripomienkovaní nového kurikula zameraného na inkluzívne vzdelávanie ale aj na presadzovanie prevencie a preventívnych a vzdelávacích programov pre pedagogických aj odborných zamestnancov konkrétne v téme násilia páchaného na deťoch a medzi deťmi. Mnohé z našich pripomienok boli zobrať do úvahy.

Náš odborný potenciál bol využitý aj v tíme odborníkov pri MPSVR SR zameraný na špecializačné vzdelávania, napríklad konkrétne v oblasti syndrómu CAN. No a na konci roka sme participovali aj na zhodnotení nového študijného plánu konkrétne štúdia sociálnej práce a naplnenia kritérií kvality k akreditácii sociálnej práce na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. V hodnotiacom tíme bola aj naša riaditeľka, Mariana Kováčová.

PROJEKTY – GRANTOVÉ PODPORY A AKTIVITY V ROKU 2021, ZREALIZOVANÉ VĎAKA ICH PODPORE

Bližšie k rodine – bližšie k deťom

Trvanie podpory: 10/2017 – 09/2023 (1.1.2019-31.12.2020 – prerušenie)

Donor: MPSVaR SR

Maximálna celková výška príspevku: 453 218,85 €

Suma použitá v roku 2021: 48 902,80 €

Realizované opatrenia pre 110 klientov (69 žien a 41 mužov) – 44 dospelých a 66 detí. Klientom bolo v roku 2021 poskytnutých: 19,5 hodiny ambulantného poradenstva + 435,5 hodiny poradenstva v teréne + 23,5 hodiny dištančného poradenstva + 296,5 hodiny podporných aktivít + 1 496 hodín administratívy (záznamy, prípravy, sociálne správy a pod.) + 126 hodín individuálneho plánovania a diagnostiky + 1 313,50 hodín výchovných a sociálnych programov...spolu za rok 2021= 3 710,50 hodín.

Bezpečné miesto pre život

Trvanie podpory: 11/2021 – 10/2023

Donor: MPSVaR SR

Maximálna celková výška príspevku: 186 384,30 €

Suma použitá v roku 2021: 7 928,81 €

Sprostredkované nájomné bývanie s prvkami housing first v piatich bytoch v meste Nitra (4 x 1-izbový byt, 1 x 2-izbový byt), sociálne poradenstvo, zabývanie klientok, sprevádzanie klientok, individuálne plánovanie, podporné aktivity (finančná gramotnosť, asistencia pri vybavovaní úradných záležitostí, podpora, delegovanie, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, identifikácia dlhov a ich následná eliminácia a pod.) formou ambulantnej a terénnej práce pre 5 žien/matiek a 7 detí (5 chlapcov a 2 dievčatá).

Národný projekt „Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti III.

Trvanie podpory: 8/2019 – 12/2022

Donor: ÚPSVaR

Maximálna celková výška príspevku: 318 521,80 €

Suma použitá v roku 2021: 26 323,33 €

Opatrenia SPODaSK poskytnuté sociálnou pracovníčkou v teréne 15 deťom a 21 dospelým klientom a opatrenia a denná pomoc poskytovaná deťom psychológom v pobytovom zariadení - CpDaR v priemere 7 deťom mesačne.

Pomoc obetiam domáceho násillia

Trvanie podpory: 01/2021-12/2021

Donor: Úrad vlády SR

Maximálna celková výška príspevku: 55 006,00 €

Suma použitá v roku 2021: 50 359,91 €

Dofinancovanie Poradne pre obeť a BŽD.

Dotácia pre poradňu

Trvanie podpory: 01/2021-12/2021

Donor: MS SR

Výška podpory: 25 000,00 €

Suma použitá v roku 2021: 24 820,00 €

Pokrytie personálnych nákladov právničky Poradne pre obeť a čiastočné pokrytie nájomného.

Kozmo a jeho dobrodružstvá

Trvanie podpory: 6/2019 – 4/2023

Donor: The Velux Foundations

Výška podpory: 668 712 €

Suma použitá v roku 2021: 145 826,83 €

Generálny partner EduCAN – centra prevencie a vzdelávania. Spolufinancovanie všetkých preventívnych, vzdelávacích a informačných aktivít a kampaní. V roku 2021 to bolo aj 508 účastníkom e-learningové vzdelávania, 794 profesionálov a študentov – budúcim profesionálov absolvovalo vzdelávanie kurzoch Modriny na duši a 38 účastníkov vzdelávania pre realizáciu preventívneho programu Kozmo a jeho dobrodružstvá (ďalej „PP“). PP bol počas roka 2021 kompletne zrealizovaný na Slovensku s 1270 deťmi.

Bez modrín

Trvanie podpory: 09/2021 – 04/2022

Donor: Nadácia otvorenej spoločnosti

Maximálna výška podpory: 83 408,00 €

Suma použitá v roku 2021: 42 954,38 €

Zrealizovanie zážitkových inovatívnych vzdelávaní pre spolu 794 profesionálov a študentov – budúcim profesionálov v téme dodržiavania/porušovania ľudských práv v kontexte rodovej rovnosti.

Rozbehnutie a zrealizovanie 20 dielov podcastovej relácie Bezmodrín, ktoré si vypočulo spolu 6149 poslucháčov a špecializovaného instagramového účtu @bezmodrin s 1386 followermi. Vizualný aj obsahový redizajn www.bezmodrin.sk s návštevnosťou 8414 s pravidelnými tematickými aktualitami formou rozhovorov a článkov.

Kozmo a jeho dobrodružstvá

Trvanie podpory: 01/2021 - 10/2021

Donor: C&A - COFRA Foundation

Výška podpory: 3 389,50 €

Suma použitá v roku 2021: 3 389,50 €

Spolufinancovanie predĺženia a úpravy 9 ks animovaných videí Kozmo a jeho dobrodružstvá.

Rozvoj programu Kozmo a jeho dobrodružstvá pre školy a rodičov

Trvanie podpory: 1.1.2021 – 31.12.2021

Donor: MS SR

Výška podpory: 37 600,00 €

Suma použitá v roku 2021: 37 600,00 €

Nakrútenie a spravovanie 10 ks vzdelávacích videí z realizácie modulov z preventívneho programu „Kozmo a jeho dobrodružstvá“. Nakrútenie a spracovanie troch webinárov Kozmo na doma II. a vytvorenie vzdelávacích a informačných pomôcok a materiálov. Vydanie hudobného albumu s 8 piesňami pre deti a 8 grafických videoklipov. Spolufinancovanie predĺženia a úpravy 9 ks animovaných videí Kozmo a jeho dobrodružstvá.

Podpora rodiny K. - matky s piatimi deťmi

Trvanie podpory: 03/2021- 10.12.2021

Donor: mesto Nitra

Výška podpory: 340,00 €

Suma použitá v roku 2021: 340,00 €

Priama finančná podpora pre matku s piatimi deťmi na pokrytie nákladov na bývanie.

Miesto pod hviezdami

Trvanie podpory: 05/2021- 11/2021

Donor: mesto Nitra

Výška podpory: 4 418,00 €

Suma použitá v roku 2021: 4 418,00 €

Prostredníctvom expresívnych metód - arteterapie, muzikoterapie ale aj liečebných účinkov canisterapie a hipoterapie si mohli deti spracovať následky traumatických situácií spôsobených násilím.

Pomoc obetiam v koronakríze

Trvanie podpory: 4/2020 – 3/2021

Donor: Nadácia pre deti Slovensko

Výška podpory: 5 000,00 €

Suma použitá v roku 2021: 2 889,61 €

Poradenská pomoc, podpora a potravinová a iná materiálna pomoc počas celého trvania projektu bola poskytnutá pre 36 rodín (42 dospelých a 78 detí), ktoré pandémie dostala do stavu núdze.

Podpora a pomoc deťom so synCAN cez zážitky, pocity a poznávanie

Trvanie podpory: 1.7.2020 – 31.3.2021

Donor: Nadácia pre deti Slovensko

Výška podpory: 6 020,00 €

Suma použitá v roku 2021: 438 €

Zabezpečenie pravidelných podporných a terapeutických aktivít pre sexuálne zneužívané a týrané deti v našej starostlivosti. A to v rozsahu 14 hodín canisterapie, 35 hodín hipoterapie dva letné tábory a nákup kreatívnych pomôcok.

Sloboda pre deti na bezpečnom dvore

Trvanie podpory: 1.3.2021 – 31.8.2021

Donor: Nadácia pre deti Slovensko

Výška podpory: 1 500,00 €

Suma použitá v roku 2021: 1 500,00 €

Obnova záhrady v jednom z domov nášho špecializovaného CpDaR – odstránenie nefunkčných hracích prvkov, obnova ohniska, hojdačky i záhradné domčeka. Vytvorenie jahodoviska. Úprava terénu a zakomponovanie nových športových prvkov ako pieskovisko, či schodisko so šmýkačkou a mini lezeckou stenou.

Z násilia cez pozitívne prežívanie a zážitky

Trvanie podpory: 1.7.2021 – 31.3.2022

Donor: Nadácia pre deti Slovensko

Výška podpory: 5 417,00 €

Suma použitá v roku 2021: 5 417 €

Zabezpečenie pravidelných podporných a terapeutických aktivít pre sexuálne zneužívané a týrané deti v našej starostlivosti. A to v rozsahu 8 hodín muzikoterapie, 9 canisterapeutických stretnutí, každé v rozsahu 1,5 hodiny, 2x návšteva špecializovanej farmy so zapojením do starostlivosti o zvieratá, pobyt v letnom tábore a nakúpenie materiálu na realizáciu muzikoterapie.

Športové prvky na dvor

Trvanie podpory: 1.-31.10.2021

Donor: ZSE (prostredníctvom Nadácie Pontis)

Výška podpory: 1 200,00 €

Suma použitá v roku 2021: 1 200,00 €

Nákup veľkej trampolíny osadenej bezpečne do zeme a drobných hrových záhradných prvkov ako futbalové bránky a pieskovisko.

Podnetné prostredie pre deti

Trvanie podpory: 10/2021 – 7/22

Donor: Nadácia Volkswagen

Výška podpory: 3 500,00 €

Suma použitá v roku 2021: 0 €

Aktuálne je projekt vo fáze prípravy a realizácia pozostávajúca z obnovy jednej detskej izby a dovybavenie spoločenskej miestnosti s realizáciou roku 2022.

NAŠI PODPOROVATELIA

Naše poďakovanie patrí všetkým, ktorí pomáhajú akoukoľvek formou tak pri podpore chodu našej organizácie nám, ako aj našim klientom a klientkam. Špeciálne poďakovanie patrí všetkým dobrovoľníkom a dobrovoľníčkam.

Podpora z rozpočtov a ESF a EFRZ

Mesto Nitra, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Nitriansky samosprávny kraj, Úrad vlády SR

Nadácie – granty – podpora od MVO

CPF – Darujme.sk, Ľudia ľuďom, Nadácia C&A, Nadácia Orange, Nadácia Pontis, Nadácia pre deti Slovenska, The Velux Foundations, Nadácia Volkswagen Slovakia, Nadácia OSF, Nadácia Ekopolis, Karpatská nadácia

Podpora od firiem a organizácií

Abraka - South s.r.o., Across Private Investments, o.c.p., Airsoft Team Staf, AT&T Global Network Services Slovakia, Beautiful Charity, o.z. – Eva Charity Bazaar, Cirkevný zbor ECAV Nitra - Spoločenstvo evanjelických žien - jedna rodina, Cukru Production, s.r.o., Dexis Slovakia s.r.o., DHL pobočka Nitra, DM drogerie markt, s.r.o., EXXETA s.r.o., Generali Poistovňa, a.s., Ingvar - VRG Group, s.r.o., Komerční banka, a.s., Lidl Slovenská republika, v. o. s. - logistické centrum Sereď, MAAX Servis-Karol Nádašdy, Martinus s.r.o., Medzinárodný klub žien BA (IWCB), Motor-Car Bratislava, o.z. Kynderko, Omnicom Media Group, s.r.o., Oriflame Cosmetics, METRO SK Nitra, Orange Slovensko, a. s., Potravínová banka Slovenska v Nitre, Premium Star Hotels a.s., QUEEN ZP s.r.o., Shortie s.r.o., Siemens s.r.o., SkyToll a.s., Slovenská sporiteľňa, a.s., Slovenské elektrárne, a.s., Soroptimist International Club Bratislava, SPU Nitra, TERNO real estate s.r.o., UNIQA Group Service Center Slovakia, WebSupport, s.r.o., ZORAS s.r.o., ZSS Viničky.

ŠTÁTNE PODPORY PRE ZAMESTNANCOV cez MPSVaR

- príplatok za COVID-karanténu – 2 343 €
- príspevok za II. vlnu – 17 398,68 €
- odmena - II. vlna – 15 584,10 €
- dotácia na vitamíny pre zamestnankyne a klientky v BŽD a Poradne pre obeť – 440 €

FINANČNÉ NEPROJEKTOVÉ PODPORY

Nadácia Orange 2020 s presahom do roku 2021

Vianočný fond 1 a Vianočný fond 2 – 20 000 € a 2 000 €

- 20 000 € priama finančná podpora rozdelená rodinám s deťmi, zasiahnutým následkami pandémie // 6 490 € rozdelených rodinám v roku 2020 a 13 510 € v roku 2021
- 2 000 € - využité na pokrytie administratívnych nákladov súvisiace s realizáciou poskytnutia priamej finančnej podpory pre rodiny s deťmi

Nadácia Orange 2021 s presahom do roku 2022

Vianočný fond 1 a Vianočný fond 2 - 10 000 €

- priama finančná podpora rozdelená rodinám zasiahnutým následkami pandémie // 6 500 € rozdelených rodinám v roku 2021

Nadácia Orange – 1335,60 €, zakúpenie potravín a materiálneho vybavenia pre rodiny s deťmi na zmiernenie následkov pandémie

Soroptimist International Club Bratislava – 1 000,00 €, použité na úhradu časti nákladov na ubytovanie týraným ženám pri začleňovaní späť do komunity po pobyte v útulku “Bezpečný dom”

Eva Charity Bazaar - Beautiful Charity, o.z. – 3 300 € + 2 500 € s využitím celej sumy až v roku 2022

UNIQA Group Service – 1 000 € s využitím celej sumy až v roku 2022

EXXETA s.r.o. – 1 740 €, celoročný nákup detského spodného prádla, ponožiek a pančuchových nohavíc pre deti obetí násillia

Across Private Investments, o.c.p. – 2 500 € a **Premium Star Hotels a.s.** 2 500 €, príspevok na pokrytie nákladov na zateplenie časti jedného domu CpDaR použitie v roku 2022

DM – od roku 2015 pravidelný mesačný kredit na nákup ich produktov vo výške 100 € pre potreby jednotlivých zariadení

Websupport – od roku 2014 bezplatné poskytnutie hostingového priestoru [Websupport](#) pre webdomény [www.bezmodrin.sk](#), [www.centrumslniecko.sk](#), [www.kozmove-dobrodruzstva.sk](#) a mailové adresy pre Centrum Slniečko, n.o.

Orange a.s. a Nadácia Orange – od roku 2016 poskytovanie zľavy na paušály spoločnosti s postupným navyšovaním výšky zľavy. Aktuálna zľava od 10/2021 je 80 % z ceny paušálov.

DOBROVOĽNÍCTVO A MATERIÁLNE ZBIERKY MATERIÁLNE

Rovnako, ako aj v roku 2020, priamym dobrovoľníckym aktivitám COVID neprial ani v roku 2021. No aj napriek tomuto bol roku 2021 okrem 582 hodín priamej dobrovoľníckej pomoci štyroch dobrovoľníkov pri rôznych činnostiach organizácie, veľkou podporou boli dobrovoľníci, ktorí nám pomáhali prostredníctvom materiálnych a finančných zbierok. Práve tieto zbierky pomáhali rodinám, osamelým rodičom s deťmi, ženám a deťom v našej starostlivosti, prekonávať ťažké a vypäté životné obdobia. Pomáhali nám individuálni podporovatelia i kolektívy. Veľmi nám pomáhali aj susedia, ktorí sa počas roka s našimi deťmi a maminami delili o dopestované ovocie i zeleninu, ale pomohli aj potrebným oblečením, či obuvou. Pri maľovaní bytu klientke nám pomohli študenti SOŠ polytechnická Nitra. Materiálne zbierky pre podporu klientok a detí v roku 2021 zorganizovali v Tanečnej škole N Dance Company, v ZŠ Farská, SPU Nitra, žiaci a rodičia 2. triedy ZŠ Oponice, ale aj rytiersky rád sv. Gorazda, zamestnanci Dexis Slovakia, s.r.o., o.z. Kynderko i Barger Prekop s.r.o..

Už niekoľko rokov čížmy na Mikuláša našim deťom naplňajú členovia Airsoft Team STAF. Tento rok sa k nim pridali členky Soroptimist International Club Bratislava a TERNÓ real estate s.r.o..

A rovnako, ako roky minulé, aj tento rok, sa o doručenie Vianočných želaní pod všetky naše Vianočné stromčeky pre deti v zariadeniach i teréne postarali zamestnanci spoločností Siemens s.r.o., Generali Poistovňa, a.s, SkyToll a.s., Lidl Slovenská republika, v.o.s. a Slovenských elektrární, a.s. tentokrát s aj s podporou darčiekov od Vianoce z krabičky, venujradost.sk i detí zo Školského klubu z Veľkej Lehoty.

Radi by sme vymenovali aj všetkých individuálnych podporovateľov a rodiny, ale s GDPR je to viac, ako komplikované. Všetkým a bolo ich neúrekom aj v roku 2021, za pomoc, podporu a energiu vyjadrujeme veľké ĎAKUJEME!

ĽUDIA V Centre Slniečko v roku 2021

Projektový manažment, administratíva a EduCAN

Bc. Eva Ulianková, Jana Tomášová, Mgr. Jana Šimšálek, Ing. Monika Szabóová, Katarína Slováková, Mgr. art. Martina Slováková, Michal Sekera, Mgr. Paulína Rakúsová, Mgr. Simona Nagy, Ing. Melánia Kurpielová, Ing. Peter Kováč

Poradňa pre obeť, BŽD a útluk

JUDr. Sylvia Gancárová

Mgr. Paulína Tóthová, Mgr. Katarína Paľovová, Mgr. Dominika Ondrejková, Mgr. Zuzana Lukáčová, Mgr. Terézia Kiššová, Mgr. Anikó Kissová (MD), Mgr. Romana Kinclová, Angelika Karasová, Mgr. Drahomíra Fülöpová, Mgr. Stanislava Čitáryová

Intervenčné centrum pre rodiny

Mgr. Martina Kostolániová

Mgr. Jana Valentová, Mgr. Lucia Šmátralová, Bc. Mária Parizeková, Mgr. Mária Nagy-Maťová (MD), Mgr. Laura Mancírová, Mgr. Adriána Holičková, Mgr. Kristína Hercegová, Mgr. Aneta Cicáková, Mgr. Lucia Bariová

CpDaR

PhDr. Denisa Vargová

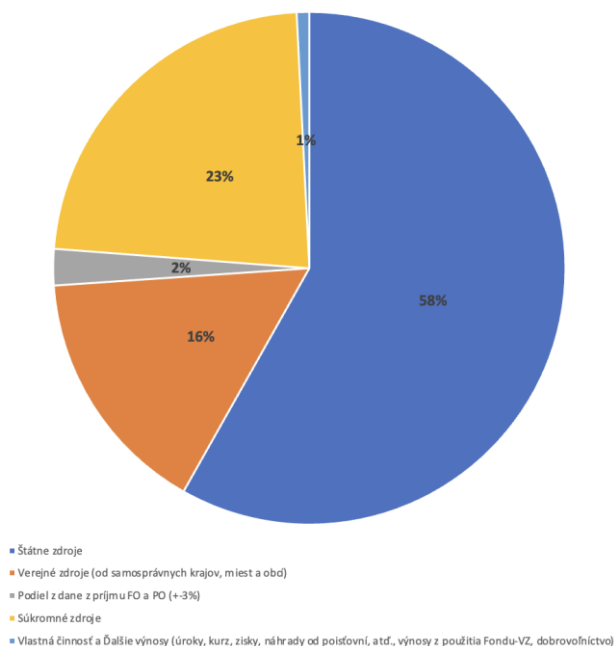
Mgr. Monika Zaujecová, Mgr. Petronela Štefaňáková, Adriana Školáková, Mgr. Marta Skladaná, Mgr. Miroslava Miškárová, Eva Mišaníková, Jarmila Maťová, Monika Martiníková, Martina Malá, Mgr. Evelína Magdinová, Bc. Nina Hnilicová, Mgr. Simona Krakovíková, Mgr. Lenka Koteková, Mgr. Marta Korgová, Vladimíra Kolibíková, Mgr. Mária Jambrichová, Mgr. Eliška Chovancová, Peadr., Mgr. Ľuboš Chvála, Mgr. Katarína Hrmová, Mgr. Mária Havettová, Mgr. Silvia Formánková, Katarína Farkašová, Mgr. Daniela Elčíková, MSc., Bc. Simona Ďurinová, Jana Duspivová, Bc. Katarína Buchová, Ing. Patrícia Bučeková (MD), Mgr. Stanislava Borovičková, Mgr. Dominika Beregszásziová, Mgr. Beáta Beláková, Mgr. Michaela Badinková (MD)

Odborná supervízia

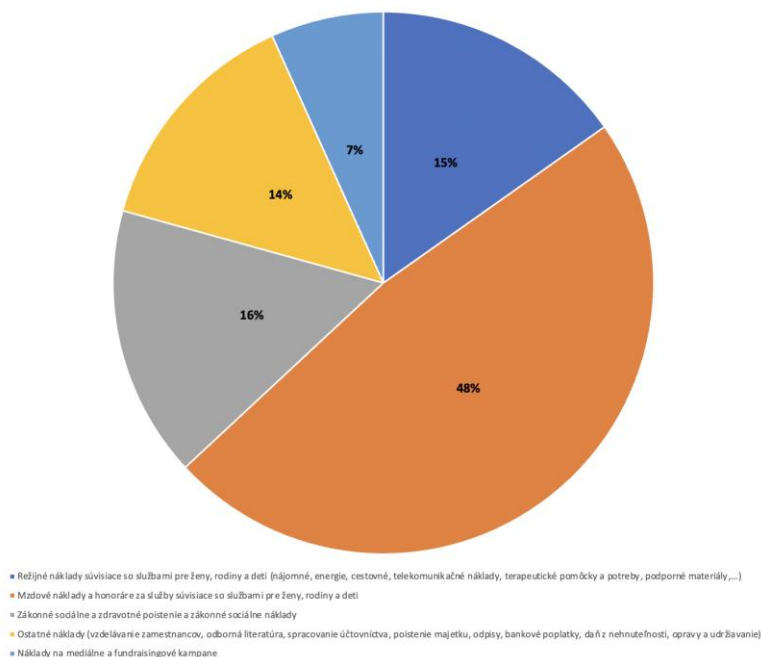
Doc. PhDr. Peter Brnula, PhD.

HOSPODÁRENIE V ROKU 2021

ŠTRUKTÚRA PRÍJMOV 2021

ŠTRUKTÚRA VÝDAVKOV 2021

Organizácia nevynaložila žiadne náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja. Organizácia vykonávala činnosť tak, že nevznikli žiadne negatívne dopady na životné prostredie. Organizácia nemá organizačnú zložku v zahraničí. Organizácia v roku 2021 nenadobudla žiadne obchodné podiely ani akcie. Činnosť organizácie nemá vplyv na zmenu zamestnanosti. Organizácia neidentifikovala žiadne významné riziká a neistoty, ktorým by bola vystavená. Organizácia predpokladá, že budúci vývoj činnosti bude identický ako v minulom období a v súlade so štatútom – zabezpečenie všeobecno-prospešných cieľov v rámci poskytovania sociálnej pomoci. Po skončení účtovného obdobia nenastali žiadne udalosti osobitného významu.